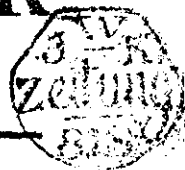

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, November' 17-dikén 1818.

Spanyol Amerika.

Közelébbi tudósításaink úgy mutaták vala, hogy az a' Galvestoni, 4000 Frantziákból álló expedízió, melyről eleintén a' volt a' vélekedés, hogy *Mexikónak* elfoglalására mentek volna, tsak egy volna azzal, a' mely *Teksásba* megszállott, 's e' volna az, a' mely *Mexikónak* elfoglalására czélozna. Most ismét különböző tudósításokat vetünk, mellyek az eddigvalóknál is nagyobb homályt vetnek ezen tárgyra. A' látszik kijöni belőlök, hogy az eleintén említett expedízióból vagy semmi se' volt, vagy ha volt, a' nem egy ezzel a' *Teksási* expedízióval. Alkárhogy légyen a' dolog, itt következnek ezen újabb tudósítások is:

Egy Belga újságban így irnak *Düsseldorfból* Okt. 27-dikén: —“

„En éppen *Teksás* tartományából jövök (nem írja mikor indult), a' hova ismét vissza is térek, minelutánna külömbkülömb dolgokat, mellyeket Generális *Lallemand* réám bízott; Európában eligazítottam. Nagy bámulással olvasom egy *Antwerpiai* újságban egy úgymondatott tisztnek levelét, ki azt írja *Champ d'Asyléből*, hogy onnét *Lallemand* és *Rigaud* Generálisoknak vezérlessek alatt Uj-Spanyolország ellen expedízióba menni készülnek. A' tudósító még némely helyeket is hoz elő egy próklamátzióból, melyről azt mondja, hogy azt Generális *Lallemand* adta volna ki, 's szavait *Teksás* tartománya' megszaltalásával rekeszti-be, azt mondván

felölle, hogy ez a' világ' legszebb és gazdagabb földje volna. —

„Hogy mitsoda czélből irattathatott ezen levél, azt én nem tudhatom; de tudom azt és erőssítem, hogy tsupa hamisságok, a' miket mond. A' *Teksásban* megtelepedett plánta-nép tsak 1200 emberekből áll, kik között 600 fegyverfoghatók talátnak, a' mennyin tudniillik elégségesek arra, hogy a' plánta-népet a' vad lakosok, 's a' Spanyolok ellen, ha megtámodtatnak, védelmezhessek. Ezen kútsiny, 's többire tsak Frantziából és Belgákból álló seregnék nem plánuma az, hogy Uj Spanyolország ellen valamely próbát tegyen. Gen. *Lallemand* egyedül tsak a' tsirázó plánta-népnek organizálására saánta-el magát, és semmi olyan próklamátziót ki nem hirdettetett, a' melly által szomszédjainak valami féltelmet okozhatna, 's azok a' szerentsétlen kivándorlottak is, kik a' magok sorokat az övével öszszetsatolták, egyedül tsak abban foglalatoskodnak, hogy azt a' földet, mellyen letelepedtek, termővé tehessek.

„A' mi pedig ezen földnek gazdagságait illeti, ezek még mind a' földgyomrába temettetve hevernek: de a' honnét a' plántalakosoknak bátorsága 's állandósága által, kiket az őket még most minden felől körül lévő szülségek között egyedül tsak a' jövendőre való jó kinézés tartathatnak-fenn, idővel kétségkívül ki fognak kerestetni, etc. —“

„*Duplantier*, az ifju testörző seregbeli volt Kapitány.

Venezuelából most semmi valami nevezetes újságot nem vettünk. Az új tudósításokban csak az utóbb említett történeteknek megvalóságosulása említették, mellyek közze tartozik: hogy egész Venezuelának nem soká a 'Támadók' kezére lejendő jutásán mársenki nem kétkedett; hogy a 'Támadók' Új-Granadában naponként haladtak előfelé; hogy ezen Vice-Királyságnak megtartatását magok a 'Spanyolok' se' reménlették többé; hogy a 'Támadók', minelutánna az Oronoko vizén Angusturához feles hadi készületeik 's egy Anglus tsapat, segítségkekre megérkeztek, San-Fernandót 's a' térségeket elfoglalván, valamint nyúgot úgy kelet felé való közösüléseiket is kinyitották 's bátorságossá tették; hogy, a' mi ő reájok nézve pedig legnagyobb szerentse, *Bolivár* ezen terhes környúlálások között oly nagy böltességgel tudta viselni magát; hogy az egygyességet minden katona és polgári előjárók között tökéletesen helyreállította; 's hogy végezetre, Irwin, az Északi Amerikai Státusok' Biztosa, Bolívarhoz Angosturába valósággal megérkezett, a' melly hasonlóképpen nem kis fontosságú környúlálás.

Admirális Brion, *Guirianak* megvételekor nem kevésbé megnyerte az Anglusok kedvét. Két Anglus kereskedő hajót a 'Spanyolok' a 'Guiria' kikötőhelyben igasságtalanul letartóztattak vala, és semmi sürgetésre ki nem akartak adni. Azonban a 'Támadók' vezére Brion a' kikötőhely előtt megjelenvén, megigérte az Anglusoknak, hogy ő az nap' estvig vissza szerzi az Anglusok' hajójit. Meg is tartotta szavát. — Itt *Guirianál* mind a' két rész nagyon mérgesen folytatta a' verekedést. Fogságra senkit se' tett egyik rész is, hanem irgalmatlanul özsze kontzolt mindenik mindent, a' kit megfoghatott.

(Ez a' mérges verekedés egy anekdotájuttal eszünkbe az Anglusoknak Északi Amerikai hadakozásaikból. *Második György* Anglus Király egyszer *Quebeck* ellen expeditzióba akarván küldeni *Wolf* nevű Generálist, Minister Hertzeg *Newcastle* a' Generális irigyei által felingereltvén, őtet a' Királynak nem jóvalotta, így szollván: *Nagyon félek, hogy nem fog szerentsésen kiütni az expeditzió; Wolf nem elég vigyázó vezér; osztán puzdori ember is; gyakran úgy tselekszik, mint ha dühös volna.* — „Meglchet, így felelt a' Király: de én csakugyan szeretném, hogy *Wolf* minden más Generálisaimat megharapja, hogy olykorolykor ők is dühösebbetskén viseljék magokat).“

Portugallia.

Itt a' Királynak egy nagyon tilalmazó parantsolatja jött-ki az úgynevezett Szabad Kőmivesek ellen, a' melly *Rio-de-Janeiro*ban *Mártzius*' 30-dikán költ. Nagyon kemény büntetések alatt megtiltatnak általa minden efféle titkos társaságok. A' *Lisbonai* újságban ilyen előszavak bortsáttattak ezen Kir. Parantsolat elejébe: — „Minden jó Portugallusok örvendeni fognak, úgy mond, mikor ezen Királyi Végzést olvassák, melly által a' Király, a' mi Urunk, azon titkos egygyesületek', vagy társaságok' rút szókásának, mellyek Kőmives vagy egyéb társasági nevezetek alatt a' közönséges tsendességet már gyakorta veszedelemre juttatták, és sok könnyen gondolkodókat, 's kevély vagy gonosz emberket szerentsétlen lépésekre 's megveszett hajlandóságokra indítottak, jövendőre néve végképpen véget vetett.“

A' *Fryburgi* Kanton Helvétziában kihirdette, hogy a' Portugallus Király megengedte légyen, hogy *Brasiliában* egy Helvetusokból álló plánta-nép szállhasson-meg a' következő fontosabb felté-

telek alatt: — Király ő Felsege költség-
get ad Száz Catholica vallást-tartó fami-
liáknak letelepedésekre. Megfizeti éret-
tek a' *Rio-de-Janeiróig* való útköltsé-
get, 's eleséget és segítséget ad nékiük
arra, hogy Rio-de-Janeiróból, *Canto-
Galoba*, a' magok letelepedések' hel-
lyére mehessenek, a' melly 24 orányi
távolságra van a' fő várostól. A' plánta-
népnek előrevalóképpen az Országlöszék'
épületei mutattnak-ki lakásul. Minden
famiának adattatnak bizonyos mennyi-
ségű föld, házi állatok, vetni való mag,
's eleség. A' plánta-nép tartozik, bizo-
nyos számú kézmivéseket, egy Orvost,
egy seborvost, egy Patikáriust, egy ba-
romorvost, 's két vagy négy lelki pász-
tort is szerezni 's vinni magának Euró-
pából. Az új plánta-nép eleintén egy
várost és két falut fog építeni. Ezen kö-
zönségek közzül mindeniknek földök adat-
tatnak, hogy ezeknek jövedelméből a'
közönség' szükségét megtehesse. A' vá-
rosnak neve leszen: *Uj Fryburg*. Mind
ezek az új lakosok Portugallus nemzeti-
séget kapnak. Az 1829-dik esztendőig
nem fizetnek se' személyes se' földtől
való adót. Mihelyest a' plánta-nép azt
az időt elérí, hogy a' maga kebelében
150 fiatal térifiaikat számlál, kik 18-tól
fogva 20 esztendeig való idejűek lesznek,
militziát fog formálni 's neveli a' Por-
tugallus fejér sereg' rekrutáinak számát.
Az új lakosoknak szabadságokban fog ál-
lani, hogy hazájokba ismét vissza tér-
hessenek, hanem ezen esetben ingatlan
vagyonaiknak csak fele részéről tethetnek
oly rendeléseket, mint a' magok tulaj-
donáikról, azoknak másik felerésze ellen-
ben a' közönség tulajdonává lévén, annak
vagyonát fogja nevelni.

Nagy Britannia.

Némelly újságlevelekben azt olvas-
suk, hogy a' Clarenci és Kenti Hertzeg-
nek viselős állapotban lévén, Németor-

szágról, hol most vagynak, vissza fog-
nak útozni Angliába a' lebetegülésre nézve.
— Azt is erőssítik a' Londoni újságleve-
lek, hogy a' Királyné úgy nyilatkozattat-
ta magát, hogy nagyon szeretné, ha ha-
lála előtt a' ijai, a' Régen s Princz 's
a' Sussexi Hertzeg, egymással meg-
békellnének, melyhezképpest a' Régen s
Princz maga az öséhez menvén, nálla jó
darabig beszélgetett, 's nagy reménség
van, hogy s' Királyné' kívánsága be fog
telyesedni. — *Maximiltán* Austriai-Es-
tei Fő Hertzeg Okt. 30-dikán *Liverpo-
olba* érkezett.

A' Londoni Ministeri rész' Kurirja
azt írja, hogymár nem titok többé, hogy
Lord *Cochrane* Amerika felé útnak in-
dulván, egyenesen Chilibe evez az oda-
való Tamadók' segítségére, kik már kü-
lömben is szép tengeri erőre tettek szert.

A' *Mac-Gregor* iparkodásai Angliá-
ban és Irlandiában (ezt is Anglus újsá-
gok jelentik) egészszen sikeresek vála-
nak a' katona verbuálásra nézve. Három
hajót rakott-meg, uellyek közzül minde-
nikre fel-fér öt-öt száz ember, 's a' mel-
lyek minden órán utnak fognak indul-
ni *Margarita* felé.

Ugyantsak egy Anglus újságban ilyen
megjegyzések közöltetnek: —

„A' télnek közeledésével az áruport-
tékáknak Angliából való kivittetése is
kevesedik, 's ehképpen a' kereskedési fog-
lalatoskodások, lankadnak. A' politi-
kai újságok se' elevenítik a' kereskedes-
béli újságfogyatkozást. A' Parlamentum,
ha a' Királyné él, Februárius elejéig ba-
josan fog kinyittatni. De akkor se' lehet
nagyon interessans vetekedéseket remén-
leni, minthogy a' Ministerium már el-
kezdett azeránt gondoskodni, hogy gyen-
gebb részeit, mellyekért az ellenkező
résznek megtámogatásaitól leginkább
tarthatna, bétorságba helyeztesse (vagy
nem ilyen mély szavakkal élvén, hogy
azon tárgyakat, mellyekért az ellenkező

rész lármahája, előre elhárítsa). Ez az oka, hogy az armádának majdnem felére elbocsátott. Csak mostanság 33 ezerre telt azoknak a száma, kiknek tudokra adatott, hogy tegyék-le fegyvereiket. De hát mit fognak már, ezt kérdehné valaki, a' ki a' Nagy Britanniái birodalmat nem esmeri, ezzel a' sok, kenyér nélkül maradt katonával csinálni? Itt Angliában könnyű ezen kérdésre a' felelet. Ezen katonák többire mind falusi mezei gazdák 's kézművesek voltak a' katonáváétel előtt: tehát már most ismét vissza térnek azon helységbe, a' honnét valók, 's ismét hozzá fognak előbbeni foglalatosságukhoz, 's megkereshetik minden napi elemeiket, csak dolgozni ne resteljék. —

„De más ám a' hajós legénynek állapota; ezeknek nem oly könnyű dolgot találni; ezek úgy szollván tsupa tengeri emberek; ott nevedtek, 's éltek-el eddig való életjüket; 's ezeket a' hékesség a' magok eddig volt életjék elemelőmától megfosztván, nem tudják mitsoda életnek neméhez folyamodjanak; ezek csak az egy tengeri élethez tudnak, mert minelőtte a' hadi hajókra vitték is őket szolgálni, azelőtt is kereskedő hajókon és így a' tengeren szolgáltak; már most ismét örömet vissza térnének azon kereskedő hajókra, mellyekről erőszakosan öszszefogdosták 's a' hadi hajókra vitték őket, de nem lehet, mert ott azolta más embereket fogadtak helyekbe. Hasonlóképpen van a' dolog a' halász hajókon is. —

„A' mi a' Déli Amerikai dolgokat illeti, mi Spanyolországból szüntelen veszszük a' Királyi részen lévőkre nézve kedves tudósításokat. Ezek szerint *Peruban* 's még *Chiliben* is nagyon jól folynának a' dolgok: Jamaikából ellenben egybéképpen irnak, úgy tudniillik, hogy nem csak *Cumana*, *Caraccas*, hanem *Uj-Granada* is egész *Panamáig* mind ismét táma-

dásban foglalatosságoknak. Én ugyan egy kisség nagyítom azt a' tudósítást, hogy *Mac-Gregor* három hajóra 1500 embert rekkott volna fel: de azt mondom másfelől, hogy ha megvalóságosodik, hogy armádáinktól ily sok ezer emberek elbocsátátnak, majd nem fog az Amerikaiaknak rekruta' dolgában semmi fogyatkozás lenni.

Frantzia Ország.

Marschal *Marmont* Nov. 3-dikán a' Királyi testőrző seregnek Páristól nem messze felvő 12 Batalionnyával és 16 Svadronnyával, *Konstantinus Orosz Nagy Hertzeg* 's a' *Frantzia Princzek Gróf Artois* és *Princz Berry* előtt, nagy gyakorlási mustrát tartatott.

Azoknak az úgynevezett öszszeesküvésért oly régen fogvatartatott embereknek, kiknek neveik, *Canuel* Generális, *Romilly*, *Songé*, *Chauvigny-de-Blot*, *Gouffre*, és *Lafitte*, kik azzal vádoltattak, hogy a' *Baza*' hátorsága ellen öszszeesküdtek volna, 's a' kiknek előrelévő kikérdeztetése 's az ellenek való pernek előrelévő elintéztetése ily sokáig folyt, ezeknek az embereknek ügye, ily hosszas fogság-szenvedés után úgy dőle-el *Oktober* 30-dikán, mint nem mindenkinek reménelették volna. A' pernek előre lett elintéztetése *Oktober* 30-dikán a' Királyi Vádoló Itélőszék' eléjébe terjesztetett, hogy ítélje-meg: van-e helye a' Voksolásnak, vagy nintsen. Ezen Itélőszékket napi vizsgálódás után, Nov. 3-dikán oly ítéletet mondott: hogy nintsen ek a' vádolásra, melyhezképpest megparantsoltatott, hogy a' nevezett személyek a' fogságból haladék nélkül bocsátassanak-ki. *Canuel* és *Chauvigny* még azon estvéli 6 órakor oda hagyták a' fogházat. *Songé* készenben szenvedén, azon éjjel még benn hálni kényszerített. *Romilly* is ott hált véle barátságból.

Már most Generális *Canuelnek* a' másik perc fog elő vétettetni Oberster *Fabvier* és *Semonville* ellen a' *Lyoni* dolgokra nézve, ha talám ezt a' dolgot is halgatásba maradni nem engedik: de e' külfömben se' fontos per; tsak egymás-megbántás a' tárgya. Ugy volt a' hir, hogy Nov. 7-dikén fognák elé venni.

Német Ország.

Badenből Nov. 2-dikán így irtak: — „A' *Bádeni* Nagy Hertzege s az ő Ministerei között *Aachenben* elővalóképpen ugyan már elintéztetett: hanem mint-hogy ehez még az is megkívántatik, hogy az ezeránt tétetett elővaló egygyezést a' maga helybehagyása által a' Nagy Hertzeg is megerősítse, chezképpst meg-hivattatott ő Nagy Hertzegé, hogy küldjön teljes hatalommal felruházott Ministert *Aachenbe*. E' már meg is történt. Báró *Berstedt* küldött el *Aachenbe*, lit a' mi leg buzgóbb ohajtásaink kísérnek, hogy *Badennek* jövődöbéli politikai állapotját egészen bizonyos lábra állithassa. A' mi Nagy Hertzegünknek egészsége valamely kis részben jobbra fordult.“

Aachenből Nov. 2-dikán: — „*Lawrence*, az a' híres lépiró, ki a' Monarkhát s fő Ministereiket festi *Aachenben*, minden képért 500 *Güine* aranyot kap.

Azon Kötésnek cikkelyeit, melynek ereje szerint a' Szövetséges seregek *Frantziaországot* oda hagyják, már kihirdetűk. Ide tesszük most azon Előszavakat is, melyek *Austriára* nézve azon cikkelyek' elejébe voltak botsáttatva, melyekre nézve még tsak azt kell megjegyezni, hogy a' mik itt *Austriára* nézve találattak, mindenek éppen azon módon s azon szókkal találattak, a' más három Hatalmasságotra, úgy mint, az *Orosz Birodalomra*, *Angliára*, s *Prusz-*

sziára nézve is. Az *Austriát* illető, ekképpen következik: — “

„Minekutánna ő Felségek az *Austriai Császár*, az *Orosz Császár*, s a' *Pruszszus Király* útjokat *Aachenbe* vették, s ő Felségek, *Frantziaország* és *Navarra Királya*, és az egygyesített Nagy *Britannia* s *Irlandia Királya*, a' magok meghatalmazott Biztosait ugyan oda elküldötték volna, ezen három *Udvarok* Conferentziába özsze gyülekeztek, s minekutánna a' *Frantzia* meghatalmazott Biztos kinyilatkoztatta volna, hogy *Frantziaország*-nak jelenlévő állapotjához, s az 1815-ben Nov. 20-dikán tétetett Kötésnek hűségés teljesítéséhez képpst ő Legkeheresztényebb Felsége azt kíváná, hogy *Frantziaországnak* katonai elfoglaltatása már most, azon Kötésnek 5-dik cikkelye szerint, lehető hamarsággal megszüntetődjék: mind ezekhez képpst az *Austriai*, *Nagy Britanniai*, *Pruszszus* és *Orosz Udvarok* Ministerei, minekutánna a' megnevezett *Frantzia* teljes hatalmú Biztossal egygyütt, mind azokat a' dolgokat, melyeknek egy ilyen fontos határozáshoz valami befolyássok lehet, érett megfontolással megvisgálták volna, kinyilatkoztatták, hogy az ő Monarkháik, az említett Kötésnek ezen sarkalatos feltételét, hogy *Frantziaország* a' három esztendeig tartott elfoglalás után odahagyattassék, helybe hagyják; s a' lévén akaratjok, hogy ezen határozásokat egy formászerént való kötésben fejezzék ki, e' végre ő *Austriai Cs. Felsége* egy részről s ő *Frantzia Királyi Felsége* más részről, teljes hatalmú Biztosokat neveztek ki, tudni illik: ő *Austriai Cs. Felsége* *Hertzeg Metternich-Winneberg*et és *Ochsenhauseni Hertzeg*et etc., *Frantzia Király* ő Felsége pedig *Richelieu Hertzeg*et, kik is, minekutánna a' magok jó és illendő formában lenni láttatott teljes hatalmaikat egymástól költsönösen áttalvették, a' következő cikkelyekben

egygyeztek - meg." — (Itt azon nyoltz cikkekelyek következnek, melyeket már más újságlévelünkben kihirdettünk). —

Ezt a' Frantziaország' odahagyását illető, Oktober' 9-dikén költ Egygyezést, melly a' Párisban 1815-ben Nov. 20-dikán költ Kötésnek a' következése, Oktober' 24-dikén és 25-dikén már a' Helvétziai Szövetséggel is közölték, 's kétségkívül az Aachenben jelen nem volt minden más Hatalmasságokkal is közöltették a' fenn megnevezetett Nagy Monárkhák, hogy azok is minnyájan egy *Akta* által nyilatkoztassák-ki azt, hogy ezen utóbbi Egygyezést helybe hagyják.

Úgy irnak Aachenből, hogy *Austriai* Császár ő Felségétől minden kísérvői parantsolatot kaptak, hogy November' 16-dikára a' visszainduláshoz magokat készen tartssák.

Az Oraniai Princz, az Özvegy Orosz Császárnénak mint Fels. anyosának tisztelésére azon *Herlen* nevű helységig jött elejébe, melly a' Hollandia határszélén Aachen és *Mastricht* között fekszik, 's arról a' vallási nagy türelemességről nevezetes, melyszerént ott a' Catholicusokat ugyan azon harangok' hangja hívja öszsze, melly a' Protestánsokat, 's mind kettőjök azon egy templomban tartják istentiszteletjüket.

A' Pruszsus Király Nov. 6-dikán visszaérkezett Párisból Aachenbe: *Mihály* Orosz Nagy Hertzeg pedig 5-dikben Brüsszelbe vette útját.

Elegyes Dolgok.

Bétsben az egygyik külső városban a' múlt héten egy kotsisné három egészséges gyermeket szült, kik még mind hárman élnek, 's életben való megmaradásukhoz is reménség van. A' bábaaszszony, ki ezeket fogta, oly szerentsés volt, hogy vagy két napmúlva ismét kettőket fogott.

Egy Londoni újságban ritka példáját olvassuk a' betsületes bankrotirozásnak. *Bogle* nevű kereskedő ház és társasága, 46 esztendőknél eiótte (1772-16-ben) megbukván, de azóla kereskedését ismét jó rendbe szedvén, most egy hirdetést adott-ki, melyben tudtolra adja volt hitelezőinek, vagy ha kik már életben nem valának, maradékaiknak, hogy régi kívánságaikkal jelentsék magokat, mert ki fognak fizetelni-

Külöml. külöml. tudósítások nem tudják elég méltóképpen magasztalni ezen eddig járt őszi időt. Az *Insbrucki* újságlevelek heszéllik, hogy az ő völgyeik' lakosai régólta nem emlékeznek ily kellemetes őszi napokra. Öt hetek teltek el, a' miolta egygyik nap szebb mint a' másik. A' marha, melyet September' végével a' havasokról lehajtottak, azóla is bőséges élelmet talált a' völgyekben, melly által sok téli takarmány megkünl-tetett. Ezért a' *Hajdena'* (*Haritska*) is igen jól termett. Némelly meleg felvű földeken, hol a' rozs' learattatása után még megétetni való kukoritzát vetettek el, ez oly buján felnött, hogy tsóket hányt, mellyeknek szemeik tejbe mentek, hogy sütni lehetett. A' téli vetés buja. A' szürettről is méltó megemlíteni, hogy *Déli Tyrolisban*, a' mellett hogy igen jó bort szürtek annyit is szürtek, hogy a' számos esztendőkiől fogva üressen hevert hordókat mind elé kellett venni 's borral megtölteni. Meg is tsalta a' termés az emberek' reménségét; némely szöllős gazda három annyit is beszürt, mint a' mennyit reménlett. Egy *Plébánus* úr, a' ki 1816-ban tsak 18 akó bor-tizedet kapott, most 300-zat kapott. Czitrom és baratzk is nagyon sok termett, úgy hogy az utolsóból pálinkát kellett főzni. Egyéb gyümölts, kivált alma, fél annyi se' volt, mint tavaly.

Így irnak ezen szép őszi időről Európából tsaknem mindenünnét, 's min-

denek kiváltképpen ditsérik a' szép téli vetéseket — tsak a' kár, hogy a' Frankfurti, Lipsiai, Hamburgi, 's minden más kereskedő városokból jövő levelek, meg-egygyezőleg panaszolkoznak a' kész pénznek nagy megfogyatkozásáról; tsaknem minden kereskedő kassák üresek — 's mi fog ennek még ezután lenni a' következése, tsak az idő fogja megmutatni, most senki se' tudhatja. Kik a' dologhoz érteni láttatnak, azt mondják a' kész pénz megfogyatkozása okának lenni, hogy különbözőkülömb Országlószékek mostanság mind egyszermind vettek az Anglus 's egyéb tőkepénzes házaktól nagy summákat költsön, 's a' felvett summákat már most vagy tulajdon kassáikba zárva tartják, vagy oly kezekbe adják, mellyekben ezek egy darabig heverni fognak.

B e t s.

Az Austriai Nemzeti privilegiált Bankónak *Budán 's Prágában* lévő gazdasági kassáji által annak Bétsi közép kassájához, vagy ettől azokhoz szolló Utasító czéduláért az Igazgatónak e' hónap 5-dikén költ határozások szerint, ezen summától, melyről az Utasító czédula szoll, ennekutánna tsak 15 krajtzárt kell fizetni száz forinttól Bankó-bets szerint (Bankó-valutában).

Az Austriai Fő Hertzegségben az Ensen alól, 1-ső Decembertől fogva, egyes mértföldre, egy lótól, az eddigvaló 45 kr. helyett 37 és $\frac{1}{2}$; két lótól az 1 fl. 30 kr. helyett 1 forintot 15 krajtzárt kell ezentül a' postakötisoknak fizetni.

A' *Velencei Ujság* után a' Bétsi levelekben is olvassuk az itt következő tudósítást: —

„Oktober' 6-dikán egy Pielogo nevű hajó érkezett-meg, egy bárkától kísértetvén, Austriai zászlóval Velence' szomszédságába; 's minthogy Török-Albani

kikötőhelyből jött, tehát magánaka' hajónak a' Povegliai tsatornában, az utasoknak pedig az arra kirendeltetve lévő ispotályban tisztulási napokat (contumaciát) kellett tölteni. Egyre az utólsók közöttül Oktober' 20-dikán a' hideglelés reá jövőn, oly hirtelen és nagyon elnyomta, hogy 22-dikben, minden orvosi segedelmek mellett is, meg kellett halnia. Holt testét felnyitván úgy találták, hogy gyaníthatóképpen ragadó volt a' nyavalyája; melyre nézve az egészségre ügyelő Magistratus azonnal megtette a' rendeléseket azcránt, hogy azon utasok, kik ezen hajón oda érkeztek, a' többektől elválosztassanak, 's a' meghaltak szobája 's holmije kifüstöltessenek. A' vigyázási közönséges intézeteken kívül az eránt is rendelés tétetett, hogy két Feluk-hajók szüntelen strázsáljanak, hogy senki ezen ispotályhoz ne közelíttessen. Azon bárkának megvizsgálattását is megparantsolta a' magistratus, melyről feljebb említettett, hogy a' Török-Albani hajóval egygyütt érkezett volna Velenczebe, 's ezen is valósággal jelei találtattak a' ragadó nyavalyának. A' külözaratott utasok közöttül azonközben még négyen megbetegedvén, kevés napok múlva meghaltak: de egyéberánt a' nagy vigyázásnak, 's annak az eszközöznek, hogy ezen utasok az ispotály' egyéb részétől ily gondosan elválosztattak, az a' jó következése lett, hogy az óta sem az ispotályban sem azon kívül magát legkissebb veszedelmes jelck se' mutatták, 's hogy mostanig (ezt Nov. 5-dikán írják) a' ragadó nyavalya több utasok közöttül egybe is belé nem kapott, melyhezképpest legjobb remenség lehet az eránt, hogy semmi efféle veszedelemtől nem lehet félni. A' mi magokat a' hajósokat illeti, kik háton vannak, ezeken semmi afféle nyavalya nem jelentette magát, melyben az említett utasok meghaltak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Belgium.

Az Özvegy Császárné, Mária, Nov. 5-dikán estvéli 6 és 7 órák között tartotta Brüsszelbe való pompás bemenetelét annak szépen megvilágosítottá lévő utzáin. Más nap reggel pedig a' vejével 's leányával (az Orániai Princzel 's Princznével) hat lovas, fedetlen hintóba ülven, ismét megjárta a' városnak nevezetesebb utzáit. Délben a' kastélyba ment a' Királyi Felségnek meglátására.

Magyar Ország.

Nekersfeldi Theumer János General

Major Urat, ő Császári Királyi Felség méltóztatott az ő hoszszas Katona szolgálata alatt különösen Magyarországhan szerzett érdemeire nézve Magyar Indigenává tenni.

Nagy-Szombathban Fő Tisztelendő Kramer Ferencz Ur, az Esztergomi Érseki Káptalannak tagja, és Titeli Prépost úr meghalt. —

A' Nagy-Váradi Királyi Acemiában a' Politiának 's Kamerális Tudományoknak szorgalmatos Tanítója T. T. Hozdovicz József Ur munkás életét elvégezte.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
November' 15-dikán 245 $\frac{1}{4}$ — 14-dikén 244 $\frac{3}{4}$ — 16-dikán 245 $\frac{1}{4}$ — forintot.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' gabona' Posonyi mérőjének közép ára némely piatzokon: —

	Buza	Elegyes	Ro's	Árpa	Zab	Kukoritzá
Miskoltzon 31-dikén	5—5 $\frac{1}{2}$ fl.	2 fl. 50 kr.	2 fl.	1 fl. 30 kr.	1 fl.	1 fl. 30 kr.
Ó-Aradon 23-dikán	2 fl. 30 kr.	1 fl. 45 kr.	1 fl. 15 kr.	1 fl.	1 fl.	1 fl. 15 kr.
Baján 24-dikén	5 fl. 20 kr.	2 fl. 10 kr.	1 fl. 50 kr.	1 fl.	1 fl.	2 fl.
Győrött 31-dikén	5 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ fl.	5 fl.	2 fl. 50 kr.	2 fl. 15 kr.	1 fl. 21 kr.	2 fl.
Nagyszombathban 30.	5 $\frac{3}{4}$ —4 $\frac{3}{4}$ fl.	2 fl. 45 kr.	2 fl. 18 kr.	1 fl. 48 kr.	1 fl. 21 kr.	2 fl. 21 kr.
Unghváron 29-dikén	5 fl.	2 fl. 15 kr.	2 fl.	1 fl. 50 kr.	1 fl.	1 fl. 30 kr.
Debreczenben 31-kén	2 $\frac{1}{2}$ —3 fl.	2 fl.	1 fl. 15 kr.	1 fl.	57 kr.	1 fl.
Essegén 31-dikén	4—5 fl.	3 fl.	— —	2 fl. 15 kr.	2 fl.	3 fl.
Földváron 31-dikén	3 fl. 30 kr.	2 fl. 30 kr.	1 fl. 30 kr.	1 fl. 35 kr.	1 fl. 15 kr.	1 fl. 30 kr.
Pétsen 27-dikén	5 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{3}{4}$ fl.	2 fl. 45 kr.	2 fl. 6 kr.	2 fl.	1 fl. 50 kr.	3 fl.
Nagyváradon 31-kén	2 $\frac{1}{2}$ —3 fl.	2 fl. 15 kr.	2 fl.	1 fl. 15 kr.	1 fl.	2 fl.
Kanisán 31-dikén	4 fl.	— —	2 fl. 30 kr.	— —	1 fl. 56 kr.	— —
Komáromban 31-kén	3 fl. 45 kr.	2 fl. 55 kr.	2 fl. 7 kr.	1 fl. 55 kr.	1 fl. 27 kr.	2 fl.
Szegeden 31-dikén	3 fl. 15 kr.	2 fl. 15 kr.	— —	1 fl. 30 kr.	1 fl. 15 kr.	2 fl.
Szigethen 15-dikén	6 fl.	— —	4 fl.	— —	1 fl. 12 kr.	4 fl.
Veszprémben 30-kán	4—4 $\frac{1}{3}$ fl.	3 fl.	2 fl. 30 kr.	2 fl.	1 fl. 50 kr.	3 fl. 15 kr.
Mosonyban 30-dikán	4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ fl.	2 fl. 42 kr.	2 fl. 30 kr.	2 fl.	1 fl. 48 kr.	4 fl.